

УДК 342.96:351.74

Рядінська Валерія Олександрівна,доктор юридичних наук, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії
ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-2210-5933**Андрущенко Галина Сергіївна,**кандидат юридичних наук, асистент кафедри фінансового права
Інституту права КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0001-6485-1910**Скоробогатова Аліна Юріївна,**начальник юридичного управління Пенсійного фонду України
у Київській області, м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0001-9046-1481

АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАБОРОНИ ЩОДО ОДЕРЖАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ПОДАРУНКІВ, ЯКІ Є АКТИВАМИ, ВКЛЮЧЕНИМИ ДО ОДНОРАЗОВОЇ (СПЕЦІАЛЬНОЇ) ДОБРОВІЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ

У статті досліджені антикорупційні заборони щодо одержання поліцейськими подарунків, які є активами, включеними до одноразової (спеціальної) добровільної декларації. Акцентовано, що поліцейські є особливими суб'єктами антикорупційного законодавства. Констатовано, що новою антикорупційною забороною для поліцейських є тимчасова заборона одержувати подарунки від членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення. Визначено особливості цієї заборони.

Ключові слова: поліцейський, заборона, корупційні ризики, подарунки, антикорупційні заборони, декларація.

Поліцейські є особливими суб'єктами антикорупційного законодавства. З одного боку, певні органи та підрозділи Національної поліції України реалізують функції із запобігання корупції в країні, тобто виявляють та розслідують корупційні правопорушення, проте з іншого боку, поліцейські є суб'єктами, на яких розповсюджується дія Закону України від 14.10.2014 № 1700-VII “Про запобігання корупції” (надалі – Закон № 1700-VII), оскільки вони визначені як особи, уповноважені на виконання функцій держави пунктом “з” ст. 1 цього нормативного акта [1]. На поліцейських як осіб, що виконують функції держави, розповсюджується ряд антикорупційних заборон та обмежень – щодо одержання подарунків, займатися іншою оплачуваною діяльністю, розголошення та використання інформації, отриманої під час діяльності в Національній поліції України, щодо прямого підпорядкування близьких осіб, зайняття підприємницькою діяльністю тощо.

Антикорупційні заборони та обмеження в діяльності поліцейських досліджували В. Білик [2, с. 82–88], М. Іншин [3, с. 6–17], О. Кобець [4, с. 154–161],

С. Пантелеєв [5, с. 134–146], Д. Пастух [6, с. 283–295], С. Сенник [7, с. 240] та інші науковці [8, с. 231]. Різноманітним аспектам антикорупційних заборон та обмежень присвячені праці Ю. Бойко [9, с. 135–139], В. Бенедика [10, с. 171–174], Л. Білої-Тіунової, О. Хамходери [11, с. 28–32], Д. Гудкова [12, с. 43–49], О. Дудорова, Р. Мовчана [13], З. Загіней [14, с. 39–46], Т. Коломоєц, Р. Кукурудз [15, с. 40; 16, с. 92–96], І. Снігура, О. Мельника [17, с. 29–36], О. Шимон [18, с. 201] та інших науковців [19, с. 80 20, с. 32–37].

Проте подальший розвиток законодавства у цій сфері обумовлює появу нових видів антикорупційних заборон та обмежень. Так, згідно з абзацом 4 частини 1 ст. 23, внесеним у Закон № 1700-VII Законом України від 15.06.2021 № 1539-IX “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету” (надалі – Закон № 1539-IX), заборони щодо отримання подарунків доповнено новою заборонаю – заборонаю особам, які за будь-який рік, починаючи з 2010 року, належали або належать до осіб, передбачених абзацом 3 пункту 3 підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України, яким забороняється безпосередньо або через інших осіб одержувати від членів сім’ї першого та другого ступенів споріднення, визначених пп. 14.1.263 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, подарунки, які є активами, включеними до одноразової (спеціальної) добровільної декларації, відповідно до підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Прикінцеві положення” Податкового кодексу України, протягом п’яти років з дати закінчення строку подання декларацій з одноразового (спеціального) добровільного декларування відповідно до Податкового кодексу України [21].

Аналізу сутності та особливостей антикорупційної заборони щодо одержання поліцейськими подарунків, які є активами, включеними до одноразової (спеціальної) добровільної декларації, не присвячено достатньої уваги, що обумовлює актуальність нашого дослідження.

Метою статті є визначення того, чи належать поліцейські до осіб, відносно яких встановлюється така заборона, і, якщо так, то від яких осіб їм забороняється отримувати подарунки та які подарунки належать до активів, що включені до одноразової (спеціальної) добровільної декларації.

У абзаці 3 пункту 3 підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України зазначається, що особи, які за будь-який рік, починаючи з 1 січня 2005 року, подавали або мають подавати декларації відповідно до законів, що визначають чи визначали правові та організаційні засади у сфері запобігання корупції (крім тих, які претендували або претендують на зайняття посад, перебування на яких вимагає чи вимагало від особи подання відповідної декларації, та не були призначені або обрані на відповідні посади) не можуть бути декларантами одноразового (спеціального) добровільного

декларування [22]. Отже, щоб визначити, чи належать поліцейські до осіб, яких стосується введення нової заборони, необхідно проаналізувати, чи належали вони до осіб, які зобов'язані щорічно подавати декларацію осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до антикорупційного законодавства України, починаючи з 2005 року.

Хоча Закон № 1700-VII, прийнятий 14.10.2014, відповідно до його статті 1 Розділу XIII “Прикінцеві положення”, він набув чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та був введений в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності [1]. Згідно із абзацом п'ятнадцятим частини 1 статті 1 Закону № 1700-VII суб'єктами декларування є особи, зазначені у пункті 1, підпунктах “а” і “в” пункту 2, пункті 4 частини першої статті 3, інші особи, які зобов'язані подавати декларацію відповідно до цього Закону [1]. Поліцейські, як зазначалося раніше, належать до осіб, визначених як особи, уповноважені на виконання функцій держави, підпунктом “ж” пункту 1 частини першої статті 3 Закону № 1700-VII. Отже, поліцейські належать до суб'єктів, на яких розповсюджуються заборона безпосередньо або через інших осіб одержувати від членів сім'ї першого та другого ступенів споріднення, визначених підпунктом 14.1.263 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, подарунки, які є активами, включеними до одноразової (спеціальної) добровільної декларації відповідно до підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Прикінцеві положення” Податкового кодексу України.

Переходячи до аналізу осіб, від яких поліцейські не можуть отримувати подарунки, зазначимо, що відповідно до норм Законів № 1539-IX та № 1700-VII, до таких осіб належать члени їх сім'ї першого та другого ступенів споріднення, визначені у підпункті 14.1.263 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України. Згідно з нормами підпункту 14.1.263 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України, членами сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення вважаються її батьки, її чоловік або дружина, діти такої фізичної особи, у тому числі усиновлені; членами сім'ї фізичної особи другого ступеня споріднення вважаються її рідні брати та сестри, її баба та дід з боку матері і з боку батька, онуки [22]. Зазначені особи належать до близьких осіб спеціального суб'єкта, оскільки, згідно з абзацом 4 частини 1 статті 1 Закону № 1700-VII, до таких осіб належать: члени сім'ї спеціального суб'єкта, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

Взагалі отримання подарунків спеціальними суб'єктами від близьких осіб дозволяється. Так, у частині 2 статті 23 Закону № 1700-VII передбачається, що спеціальним особам можна отримувати подарунки, які відповідають певним ознакам, але ці обмеження не розповсюджуються на подарунки, що даруються близькими особами. Отже, нова заборона, введена законодавцем, звужує право

поліцейських на набуття права власності шляхом отримання подарунків ще більше – певні близькі особи (а саме: батьки, чоловік чи дружина, діти, усиновлені, рідні брати та сестри, баба, дід, онуки) не можуть дарувати їм окремі види подарунків.

Переходячи до розгляду питання щодо того, які ж подарунки не можуть одержувати поліцейські від певних близьких осіб, зазначимо, що відповідно до норм Закону № 1539-IX такими подарунками є **активи, включені до одноразової (спеціальної) добровільної декларації** відповідно до підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Прикінцеві положення” Податкового кодексу України [21].

У підпункті 14.1.280 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України зазначається, що активами фізичної особи для цілей підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Перехідні положення” цього кодексу є грошові активи фізичної особи, майно, майнові права [22].

Згідно з підпунктом 14.1.281 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України грошовими активами фізичної особи для цілей підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Перехідні положення” цього Кодексу є кошти в національній та іноземній валюті, розміщені на рахунках в українських та іноземних банках, грошові внески до кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ, права грошової вимоги (у тому числі кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до фізичної особи, а також активи у банківських металах, пам’ятні банкноти та монети, електронні гроші [22].

Крім цього, у частині 4 підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України зазначається, що активи фізичної особи можуть бути об’єктами одноразового (спеціального) добровільного декларування. До таких об’єктів належать: а) валютні цінності (банківські метали, крім тих, що не розміщені на рахунках, національна валюта (гривня) та іноземна валюта, крім коштів у готівковій формі, та права грошової вимоги (у тому числі депозит (вклад), кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до іншої фізичної особи; б) нерухоме майно (земельні ділянки, об’єкти житлової і нежитлової нерухомості), а також об’єкти незавершеного будівництва, які: не прийняті в експлуатацію або право власності на які не зареєстроване в установленому законом порядку, але майнові права на такі об’єкти належать декларанту на праві власності; не прийняті в експлуатацію та розташовані на земельних ділянках, що належать декларанту на праві приватної власності, включаючи спільну власність, або на праві довгострокової оренди або на праві суперфіцію; в) рухоме майно, у тому числі: транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми; інше цінне рухоме майно (предмети мистецтва та антикваріату, дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, ювелірні вироби тощо);

г) частки (паї) у майні юридичних осіб або в утвореннях без статусу юридичної особи, інші корпоративні права, майнові права на об'єкти інтелектуальної власності; г) цінні папери та/або фінансові інструменти, визначені законом; д) права на отримання дивідендів, процентів чи іншої аналогічної майнової вигоди, не пов'язані із правом власності на цінні папери, частки (паї) у майні юридичних осіб та/або в утвореннях без статусу юридичної особи; е) інші активи фізичної особи, у тому числі майно, банківські метали, що не розміщені на рахунках, пам'ятні банкноти та монети, майнові права, що належать декларанту або з яких декларант отримує чи має право отримувати доходи на підставі договору про управління майном чи іншого аналогічного правочину та не сплачує власнику такого майна частину належного власнику доходу [22]. Отже, активи (об'єкти одноразового (спеціального) добровільного декларування) належать до подарунків, які не можуть отримувати поліцейські від членів сім'ї першого та другого ступенів споріднення (батьків, чоловіка/дружини, дітей, усиновлених, рідних братів та сестер, баби, діда, онуків).

Зазначена заборона має тимчасовий характер. Відповідно до норм Закону № 1539-IX поліцейські не мають права одержувати визначені вище подарунки протягом п'яти років з дати закінчення строку подання декларацій з одноразового (спеціального) добровільного декларування відповідно до Податкового кодексу України [21]. Згідно з абзацом 2 статті 1 підрозділу 9-4 “Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб” розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу України, одноразове (спеціальне) добровільне декларування проводиться з 1 вересня 2021 року до 1 вересня 2022 року. Отже, строк дії заборони, що розглядається – до 1 вересня 2027 року.

Підсумовуючи зазначене, констатуємо, що новою антикорупційною заборонаю для поліцейських є тимчасова заборона одержувати подарунки від членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення. Особливості цієї заборони: 1) тимчасовий характер (до 1 вересня 2027 року); 2) заборонено приймати подарунки не від усіх близьких осіб, визначених у нормах Закону № 1700-VII, а лише від членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення, до яких належать батьки, чоловік/дружина, діти, усиновлені, рідні брати та сестри, баба, дід, онуки; 3) до подарунків, які не можна одержувати, відносяться активи, включені до одноразового (спеціального) добровільного декларування, а саме: а) валютні цінності (банківські метали, крім тих, що не розміщені на рахунках, національна валюта (гривня) та іноземна валюта, крім коштів у готівковій формі, та права грошової вимоги (у тому числі депозит (вклад), кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до іншої фізичної особи; б) нерухоме майно (земельні ділянки, об'єкти житлової і нежитлової нерухомості), а також об'єкти незавершеного будівництва, які: не прийняті в експлуатацію або право власності на які не зареєстроване в установленому законом порядку, але майнові права на такі об'єкти належать декларанту на праві власності; не прийняті в експлуатацію та розташовані на земельних ділянках, що належать декларанту на праві приватної власності, включаючи спільну власність, або на праві довгострокової

оренди або на праві суперфіцію; в) рухоме майно, у тому числі: транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми; інше цінне рухоме майно (предмети мистецтва та антикваріату, дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, ювелірні вироби тощо); частки (паї) у майні юридичних осіб або в утвореннях без статусу юридичної особи, інші корпоративні права, майнові права на об'єкти інтелектуальної власності; цінні папери та/або фінансові інструменти, визначені законом; права на отримання дивідендів, процентів чи іншої аналогічної майнової вигоди, не пов'язані із правом власності на цінні папери, частки (паї) у майні юридичних осіб та/або в утвореннях без статусу юридичної особи; інші активи фізичної особи, у тому числі майно, банківські метали, що не розміщені на рахунках, пам'ятні банкноти та монети, майнові права, що належать декларанту або з яких декларант отримує чи має право отримувати доходи на підставі договору про управління майном чи іншого аналогічного правочину та не сплачує власнику такого майна частину належного власнику доходу; кошти в національній та іноземній валютах, розміщені на рахунках в українських та іноземних банках; грошові внески до кредитних спілок та інших небанківських фінансових установ; права грошової вимоги (у тому числі кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до фізичної особи; активи у банківських металах; пам'ятні банкноти та монети; електронні гроші.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 02.10.2021).
2. Білик В.М. Правовий аналіз проходження служби в поліції щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Науковий вісник публічного та приватного права, 2015. Вип. 2. С. 82–88.
3. Іншин М. І. Службове сумісництво поліцейських. Актуальні проблеми права: теорія і практика, 2016. № 31. С. 6–17.
4. Кобець О.В. Особливості прозорості одержання подарунків працівниками правоохоронних органів та особами, уповноваженими на виконання функцій держави. Часопис Київського університету права, 2011. № 4. С. 154–161.
5. Пантелеєв С.М. Загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси як “дозволені” подарунки для поліцейських. Наука і правоохорона, 2020, № 1. С. 134–146.
6. Пастух Д.І. Службове сумісництво поліцейських. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ, 2018. № 1. С. 283–295.
7. Сенік С.В. Адміністративно-правове регулювання діяльності Національної поліції України у сфері обігу інформації з обмеженим доступом: дис. ... д-ра філос.: 081 Право. Львів, 2020. 240 с.
8. Науково-методичні рекомендації з питань обмеження одержання подарунків (для поліцейських, прокурорів, державних службовців та посадових і службових осіб Національної поліції України і органів прокуратури України) / за ред. М.Г. Вербеньського. Херсон: Видавничий дім “Гельветика”, 2020. 302 с.
9. Бойко С.Ю. Переведення і звільнення працівника у випадку порушення обмеження спільної роботи близьких осіб. Соціальне право, 2019. № 2. С. 135–139.
10. Бенедик В.І. Щодо застосування обмежень спільної роботи близьких осіб до завідуючих структурними підрозділами закладів охорони здоров'я. Вісник НТУУ “КПІ”. Політологія. Соціологія. Право, 2017. Вип. 1.2. С. 171–174.
11. Біла-Тіунова Л.Р., Хамходера О.П. Щодо визначення поняття “викладацька діяльність” у контексті антикорупційного законодавства. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2017. Серія Право. Вип. 43. Т. 2. С. 28–32.

12. *Гудков Д.В.* Адміністративно-правові засоби заборони за Законом України “Про засади запобігання і протидії корупції”. Правовий вісник Української банківської справи. 2014. № 1. С. 43–49.
13. *Дудоров О.О., Мовчан Р.О.* Порушення обмежень щодо одержання подарунків: проблеми кваліфікації та вдосконалення законодавства. URL: <file:///C:/Users/Lera/Downloads/7431-14923-1-SM.pdf> (дата звернення: 01.10.2021).
14. *Загинець З.А.* Зайняття іншою оплачуваною діяльністю як складова антикорупційної заборони. Наука і правоохорона, 2017. № 3. С. 39–46.
15. *Коломоєць Т.О.* Обмеження щодо одержання подарунків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за законодавством України: науково-практичний нарис. Запоріжжя: Видавничий дім “Гельветика”, 2018. 40 с.
16. *Коломоєць Т.О., Кукурудз Р.О.* Подарунки для публічних службовців в Україні: заборона, обмеження чи дозвіл як оптимальна модель правового регулювання. Юридичний науковий електронний журнал, 2018. № 1. С. 92–96.
17. *Снігур І.Й., Мельник О.В.* Обмеження наукової та викладацької діяльності державних службовців: аналіз антикорупційних новел. ВААУ, 2010. № 1. С. 29–36.
18. *Шимон О.М.* Обмеження та заборони як засоби запобігання адміністративним правопорушенням, пов’язаним з корупцією, у діяльності державних службовців в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 201 с.
19. *Коломоєць Т.О., Кукурудз Р.О., Кушнір С.М.* Обмеження для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як засіб запобігання виникнення конфлікту приватного та публічного інтересів: правовий аспект: науково-практичний нарис. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя: Видавничий дім “Гельветика”, 2019. 80 с.
20. *Гладун О., Годуєва К.* Запобігання корупції шляхом встановлення обмежень щодо одержання подарунків. Вісник Національної академії прокуратури України, 2017. № 1 (47). С. 32–37.
21. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету: Закон України від 15.06.2021 № 1539-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 02.10.2021).
22. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 01.10.2021).

REFERENCES

1. On the Prevention of Corruption: Law of Ukraine dated 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (Date of Application: 02.10.2021) [in Ukrainian].
2. *Bilyk, V.M.* (2015) Pravovyi analiz prokhodzhennia sluzhby v politsii shchodo sumisnystva ta sumishchennia z inshymy vydamy diialnosti. “Legal Analysis of Service in the Police in Relation to Combination with Other Activities”. Scientific Herald of Public and Private Law. Issue 2. P. 82–88 [in Ukrainian].
3. *Inshyn, M.I.* (2016) Sluzhbove sumisnystvo politseiskykh. “Police Service Combination”. Relevant Issues of Law: Theory and Practice 31, 6–17 [in Ukrainian].
4. *Kobets, O.V.* (2011) Osoblyvosti prozorosti oderzhannia podarunkiv pratsivnykamy pravookhoronnykh orhaniv ta osobamy, upovnovazhenymy na vykonannia funktsii derzhavy. “Features of Transparency of Receiving Gifts by Law Enforcement Officers and Persons Authorized to Perform State Functions”. Journal of Kyiv University of Law 4, 154–161 [in Ukrainian].
5. *Panteleiev, S.M.* (2020) Zahalnodostupni znyzhky na tovary, posluhy, zahalnodostupni vyhrashi, pryzy, premii, bonusy yak “dozvoleni” podarunky dlia politseiskykh. “Public Discounts on Goods, Services, Public Winnings, Prizes, Bonuses as “Permitted” Gifts for Police Officers”. Science and Law Enforcement 1, 134–146 [in Ukrainian].
6. *Pastukh, D.I.* (2018) Sluzhbove sumisnystvo politseiskykh. “Police Service Combination”. Legal Journal Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav. № 1. S. 283–295 [in Ukrainian].
7. *Senyk, S.V.* (2020) Administratyvno-pravove rehuliuвання diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy u sferi obihu informatsii z obmezhenym dostupom. “Administrative and Legal Regulation of

the Activities of the National Police of Ukraine in the Field of Circulation of Information with Limited Access”. Pravo. Lviv. 240 p. [in Ukrainian].

8. Naukovo-metodychni rekomendatsii z pytan obmezhenia oderzhannia podarunkiv (dlia politseyskykh, prokuroriv, derzhavnykh sluzhbovtiv ta posadovykh i sluzhbovykh osib Natsionalnoi politsii Ukrainy i orhaniv prokuratury Ukrainy). Scientific and methodological recommendations on restricting the receipt of gifts (for police officers, prosecutors, civil servants and officials of the National Police of Ukraine and the Prosecutor's Office of Ukraine) / ed. M.H. Verbensky. Kherson: Vydavnychiy dim “Helvetyka”, 2020. 302 p. [in Ukrainian].

9. *Boiko, S.Yu.* (2019) Perevedennia i zvlennia pratsivnyka u vypadku porushennia obmezhenia spilnoi roboty blyzkykh osib. ”Transfer and Dismissal of an Employee in Case of Violation of the Restriction of Joint Work of Relatives”. Social Law 2, 135–139 [in Ukrainian].

10. *Benedyk, V.I.* (2017) Shchodo zastosuvannia obmezhen spilnoi roboty blyzkykh osib do zaviduiuchykh strukturnymy pidrozdilamy zakladiv okhorony zdorovia. ”Regarding the Application of Restrictions on the Joint Work of Relatives to the Heads of Structural Units of Health Care Institutions”. Herald NTUU “KPI”. Politology. Sociology. Law. Issue 1.2, 171–174 [in Ukrainian].

11. *Bila-Tiunova, L.R., Khamkhodera, O.P.* (2017) Shchodo vyznachennia poniattia “vykladatska diialnist” u konteksti antykoruptsiinoho zakonodavstva. ”Regarding the Definition of “Teaching” in the Context of Anti-Corruption Legislation”. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law Series. Issue 43. Vol. 2. P. 28–32 [in Ukrainian].

12. *Hudkov, D.V.* (2014) Administratyvno-pravovi zasoby zaborony za zakonom Ukrainy “Pro zasady zapobihannia i protydii koruptsii”. ”Administrative and Legal Means of Prohibition under the Law of Ukraine “On the Principles of Preventing and Combating Corruption”. Lehal Herald of Ukrainian Banking 1, 43–49 [in Ukrainian].

13. *Dudorov, O.O., Movchan, R.O.* Porushennia obmezhen shchodo oderzhannia podarunkiv: problemy kvalifikatsii ta vdoskonalennia zakonodavstva. “Violation of Restrictions on Receiving Gifts: Problems of Qualification and Improvement of Legislation”. URL: file:///C:/Users/Lera/Downloads/7431-14923-1-SM.pdf (Date of Application: 01.10.2021) [in Ukrainian].

14. *Zahynei, Z.A.* (2017) Zainiattia inshoiu oplachuvanoi diialnistiu yak skladova antykoruptsiinoi zaborony. “Engaging in Other Paid Activities as Part of an Anti-Corruption Ban”. Science and Law Enforcement 3, 39–46 [in Ukrainian].

15. *Kolomoiets, T.O.* (2018) Obmezhenia shchodo oderzhannia podarunkiv osobamy, upovnovazhenym na vykonannia funktcii derzhavy abo mistsevoho samovriaduvannia, za zakonodavstvom Ukrainy. “Restrictions on Receiving Gifts by Persons Authorized to Perform the Functions of the State or Local Self-Government, according to the Legislation of Ukraine”: scientific and practical essay. Zaporizhzhia: Vydavnychiy dim “Helvetyka”. 40 p. [in Ukrainian].

16. *Kolomoiets, T.O., Kukurudz, R.O.* (2018) Podarunky dlia publichnykh sluzhbovtiv v Ukraini: zaborona, obmezhenia chy dozvil yak optymalna model pravovoho rehuliuвання. “Gifts for Civil Servants in Ukraine: Prohibition, Restriction or Permission as the Optimal Model of Legal Regulation”. Legal Scientific Electronic Journal 1, 92–96 [in Ukrainian].

17. *Snihur, I.Y., Melnyk, O.V.* (2010) Obmezhenia naukovo i ta vykladatskoi diialnosti derzhavnykh sluzhbovtiv: analiz antykoruptsiinykh novel. ”Restrictions on Scientific and Teaching Activities of Civil Servants: Analysis of Anti-Corruption Novels”. VAAU 1, 29–36 [in Ukrainian].

18. *Shymon, O.M.* (2020) Obmezhenia ta zaborony yak zasoby zapobihannia administratyvnym pravoporushenniam, poviazanym z koruptsiieiu, u diialnosti derzhavnykh sluzhbovtiv v Ukraini. “Restrictions and Prohibitions as Means of Preventing Administrative Offenses Related to Corruption in the Activities of Civil Servants in Ukraine”: thesis ... Cand. Sci. (Law): 12.00.07. Zaporizhzhia. 201 p. [in Ukrainian].

19. *Kolomoiets, T.O., Kukurudz, R.O., Kushnir, S.M.* (2019) Obmezhenia dlia osib, upovnovazhenykh na vykonannia funktcii derzhavy abo mistsevoho samovriaduvannia, yak zasib zapobihannia vynyknennia konfliktu pryvatnoho ta publichnoho interesiv: pravovyi aspekt. “Restrictions for Persons Authorized to Perform the Functions of State or Local Self-Government as Means of Preventing Conflicts of Private and Public Interests: Legal Aspect”: scientific and practical essay / ed. T.O. Kolomoiets. Zaporizhzhia: Helvetica Publish. 80 p. [in Ukrainian].

20. *Hladun, O., Hoduieva, K.* (2017) Zapobihannia koruptsii shliakhom vstanovlennia obmezhen shchodo oderzhannia podarunkiv. “Prevention of Corruption by Imposing Restrictions on the Receipt of Gifts”. Bulletin of the National Academy of the Prosecutor's Office of Ukraine 1 (47), 32–37 [in Ukrainian].

21. On amendments to the Tax Code of Ukraine and other laws of Ukraine to stimulate the de-shadowing of incomes and increase the tax culture of citizens by introducing one-time (special) voluntary declaration by individuals of their assets and payment of a one-time fee to the budget: Law of Ukraine dated 15.06.2021 No 1539-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (Date of Application: 02.10.2021) [in Ukrainian].

22. Tax Code of Ukraine dated 02.12.2010 No 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Date of Application: 01.10.2021) [in Ukrainian].

UDC 342.96:351.74

Riadinska Valeriia,

Doct. Sci. (Law), Professor, Chief of the Research Laboratory,
State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-2210-5933

Andrushchenko Halyna,

Cand. Sci. (Law), Assistant of the Department of Financial Law
of the Institute of Law of Taras Shevchenko National University
of Kyiv, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-6485-1910

Skorobohatova Alina,

Head of Legal Department of the Pension Fund of Ukraine
in Kyiv region, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-9046-1481

ANTI-CORRUPTION PROHIBITIONS REGARDING RECEIPT OF GIFTS BY POLICE OFFICERS THAT ARE THE ASSETS INCLUDED IN DISPOSABLE (SPECIAL) GOODS

Research article examines anti-corruption bans on the receipt of gifts by police officers, which are assets included in a one-time (special) voluntary declaration. It has been emphasized that the police are special subjects of anti-corruption legislation. It has been stated that the new anti-corruption ban for police officers is a temporary ban on receiving gifts from family members of the first and second degree of kinship. It has been determined that the features of this ban are: 1) temporary (until September 1, 2027); 2) prohibition to accept gifts not from all relatives, but only from family members of the first and second degree of kinship, which include parents, spouse, children, adopted children, siblings, grandparents, grandchildren; 3) gifts that cannot be received include assets included in a one-time (special) voluntary declaration, namely: currency values, executed in writing with a legal entity or notarized in case of the right of the declarant to claim against another individual; immovable property, as well as objects of unfinished construction, which: are not put into operation or the right of ownership of which is not registered in the manner prescribed by law, but the property rights to such objects belong to the declarant on the right of ownership; not put into operation and located on land plots belonging to the declarant on the right of private property, including joint property, or on the right of long-term lease or on the right of superficies; movable property, including: vehicles and other self-propelled

machines and mechanisms; other valuable movable property; shares (units) in the property of legal entities or in entities without the status of a legal entity, other corporate rights, property rights to intellectual property; securities and / or financial instruments specified by law; the right to receive dividends, interest or other similar property benefits not related to the ownership of securities, shares (units) in the property of legal entities and / or in entities without the status of a legal entity; other assets of an individual, including property, bank metals not placed on accounts, commemorative banknotes and coins, property rights belonging to the declarant or from which the declarant receives or has the right to receive income under a property management agreement or other similar transaction and does not pay the owner of such property part of the income due to the owner; funds in national and foreign currencies placed on accounts in Ukrainian and foreign banks; cash contributions to credit unions and other non-bank financial institutions; rights of monetary claim, executed in writing with a legal entity or notarized in case of the right of claim of the declarant to an individual; assets in bank metals; commemorative banknotes and coins; electronic money.

Keywords: policeman, ban, corruption risks, gifts, anti-corruption bans, declaration.

Отримано 06.10.2021